

Welkom in natuurgebied Tösch-Langeren

De Bosbeek snijdt natuurgebied Tösch-Langeren in twee: ten noorden van de beek ligt Langeren, ten zuiden Tösch. Langeren wordt gekenmerkt door een kleinschalig landschap met agrarisch karakter. Den Tösch heeft een meer natuurlijke aard met moeras en bosjes. Een kudde konikpaarden en galloways staat binnen de begrazingszones in voor het dagelijks onderhoud.

1 De start van natuurbeheer

Door een strategische terreinaankoop van de pioniers van Limburgs Landschap vzw in 1978, werd de rechtstreek van de Bosbeek voorkomen. Hierdoor startte het landschappelijk herstel en bleef de grote natuurwaarde van het gebied bewaard. In totaal lagen er ooit zestien molens langs de Bosbeek. Ten oosten van Tösch ligt de Wurfeldermolen. De eerste molen op die plek dateert wellicht van vóór 1437. De molen heeft dienst gedaan als volmolen (om wol te vollen), als schorsmolen (om eikenschors te malen voor looizuur), als papiermolen en korenmolen.

2 Historische houtkanten

Tachtig procent van de houtkanten en houtwallen die je nu nog rondom de graslanden en akkertjes in Langeren aantreft, zijn al aangeduid op een kaart uit 1878 (Carte Dépôt de la Guerre). Dit kapitaal aan kleine landschapselementen heeft alles te maken met de vroegere manier van werken: er werd gekeken naar wat paard en ploeg op een dag

aankonden. Omdat de houtkanten en houtwallen eeuwenoud zijn, zijn het de 'hotspots' voor oude bosplanten zoals de koningsvaren, dubbelloof en hengel. Maar ook kleine zoogdieren, insecten en de levendbare hagedis voelen zich er thuis. Het is niet voor niets dat Limburgs Landschap vzw in 2010 samen met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en de stad Maaseik een heleboel oude houtkanten heeft hersteld of heraanplant.

3 Libellenrijk

Natuurgebied Tösch-Langeren is een echt libellenparadijs. Het gebied telt meer dan 30 soorten libellen. Rondom de grote plas en de vele poelen in het gebied kan je er zomers massaal zien vliegen. De tengere pantserjuffer, de zwervende pantserjuffer en de tengere grasjuffer zijn de pronkstukken van het gebied. Zij verkiezen de ondiepe schrale plassen in het gebied waarvan de oevers in de zomer of het najaar droogvallen. Opvallender stroomminnende soorten zijn de weide- en bosbeekjuffer, die zuiver water nodig hebben.

4 Zorro onder de vogels

Het is niet voor niets dat de zeldzame grauwe klauwier Tösch-Langeren uitkiest als broedplaats: grote insecten, zoals libellen, staan namelijk nummer 1 op zijn menu. Vanop hun uitkijkpost, een tak of bramenstruweel, observeren ze de vliegenvlugge libellen om dan, bliksemsnel, toe te slaan. Misschien zie je wel een voorraadje prooidieren hangen aan de doornen van bramen, andere stekelige struiken of prikkeldraad. Dat is het werk van de grauwe klauwier. Ze eten ook hagedissen, kleine zoogdieren en

jonge vogeltjes die te vinden zijn in het ruige, halfopen en gevarieerde landschap van Tösch-Langeren. 's Winters verblijft de grauwe klauwier in zuidelijk Afrika.

5 Kleurrijke graslanden

De graslanden in dit gebied zijn zeer oud, vaak nauwelijks of niet bemest en bijgevolg zeer soortenrijk. Pinksterbloemen, margrietten, reukgras en echte koekoeksbloemen toveren elk jaar een van dag tot dag wisselende kleurenpracht over het gebied. Hier en daar groeit ook de zeldzame knolsteenbreek. De nattere graslanden en moerassen bieden een thuis aan o.a. de moerassprinkhaan, een vrij grote sprinkhaan die de Belgische driekleur draagt op zijn achterdijen. Maar ook de sprinkhaanzanger en de waterral vinden er hun geliefkoosde voedsel.

6 Grote grazers

In de begrazingszone grazen zelfredzame konikpaarden en galloways. Gans het jaar door wonen ze in het gebied en vinden er voldoende te eten. Het bewijs: niet alles is kort gegraasd, maar er is een variëteit aan kort gras, ruigte, jonge boompjes en struweel. Een rijkdom aan zeldzame en minder zeldzame dier- en plantensoorten zijn het gevolg. Middenin de noordelijke begrazingszone ligt een grote plas, aangelegd via het landinrichtingsproject. Het waterpeil wordt regelmatig gewijzigd via stuwen. Hierdoor vallen in het najaar de oevers en delen van de plas droog. Verschillende zeldzame planten zoals glaskroos en pilvaren, maar ook de boomkikker varen hier wel bij.

7 Boomkikker

De boomkikker is een kleine inheemse kikkersoort. Door het droogleggen van moerassen en het opruimen van ruigten, struwelen en poelen, was deze kikker met exotisch uiterlijk bijna verdwenen. Ze varen wel bij het structuurrijke landschap dat ontstaat door natuurlijke begrazing. In het kader van het landinrichtingsproject liet Limburgs Landschap vzw poelen en droogvallende plassen graven en houtkanten aanleggen. Zo kan



Op de grens van Belgisch en Nederlands Limburg en Noord-Brabant ligt Kempen-Broek, een grensoverschrijdend landschap dat in zijn omgang uniek is voor Vlaanderen en Nederland. Het strekt zich uit over de gemeenten Bocholt, Bree, Kinrooi en Maaseik, Cranendonck, Weert en Nederweert. In het afwisselende landschap stralen bos, moeras, hooiland, beekvallei,... elk een eigen sfeer uit. Via bewegwijzerde routes kan je het gebied verkennen.

www.kempenbroek.eu



Boomkikker

Foto's: Veerle Cielen, Robert Delbroek, Edy Janssen, Jan Leyskens, Benny Odeur, Jos Keyers, Jo Verboven, Karel Van Rompaey

Limburgs Landschap vzw
Domherenhuis | Dekenstraat 39 | 3550 Heusden- Zolder
T +32(0)11 53 02 50 | www.limburgs-landschap.be

Op stap

In natuurgebied Tösch-Langeren lopen drie bewegwijzerde wandelroutes die vertrekken vanaf de parking van kasteel Wurfeld (Kapelweg 60, Wurfeld (Maaseik)):

- Groene route (1,5 km)
- Rode route (7,3 km)
- Blauwe route (4,2 km)
- Gele route (9,8 km)
- Oranje route (5,2 km)

Stevige schoenen of laarzen zijn aangeraden. Honden zijn welkom, maar steeds kort aangelijnd. Loslopende honden veroorzaken stress bij het wild en de grazers in het gebied.

Meer natuur in Limburg?!

Natuurvereniging Limburgs Landschap vzw wil zoveel mogelijk Limburgse natuur behouden voor de toekomst. Dit doen we door de aankoop en het aangepast beheren van gebieden.

We beschermen niet enkel wat rest, maar herstellen ook wat verloren ging en ontwikkelen nieuwe natuur. Door rekening te houden met de draagkracht van de natuur, zijn niet alle plekken even toegankelijk, maar krijgen ze zo wel de kans om zich te ontwikkelen!

Ook gedreven door natuur? Word lid!

Dat kan al door 15 euro (20 euro voor Nederland) over te schrijven op rekeningnummer BE 28 4564 0220 0120 van Limburgs Landschap vzw. Je ontvangt een leuk welkomstpakket en krijgt viermaal per jaar 'Limburgs Landschap magazine' in je bus. Als lid neem je gratis deel aan alle wandelingen en krijg je korting op bepaalde activiteiten, cursussen of producten. Voor meer info:

www.limburgs-landschap.be



gedreven door natuur

deze uitstekende boomklimmer lekker zonnen in de hogere struiken, maar raakt hij toch vlot bij zijn voorplantingspoel. De jonge boomkickers maken dan weer gebruik van het lage struikgewas.



Geelgors


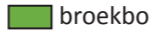
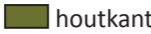
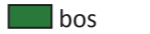








8 Akkers Moskou





Limburgs Landschap vzw heeft op enkele plaatsen in Tösch-Langeren natuurakkertjes. Daar wordt afwisselend wintergraan, zomergraan en een bloemenmengsel ingezaaid. De vele kruiden die hierop komen, zorgen voor een groot voedselaanbod. De muzikale geelgors neem je hier dan ook vaak waar. Zijn ti ti ti ti tètèèh gezang wordt door sommigen ook wel eens vergeleken met de Vijfde Symfonie van Beethoven.

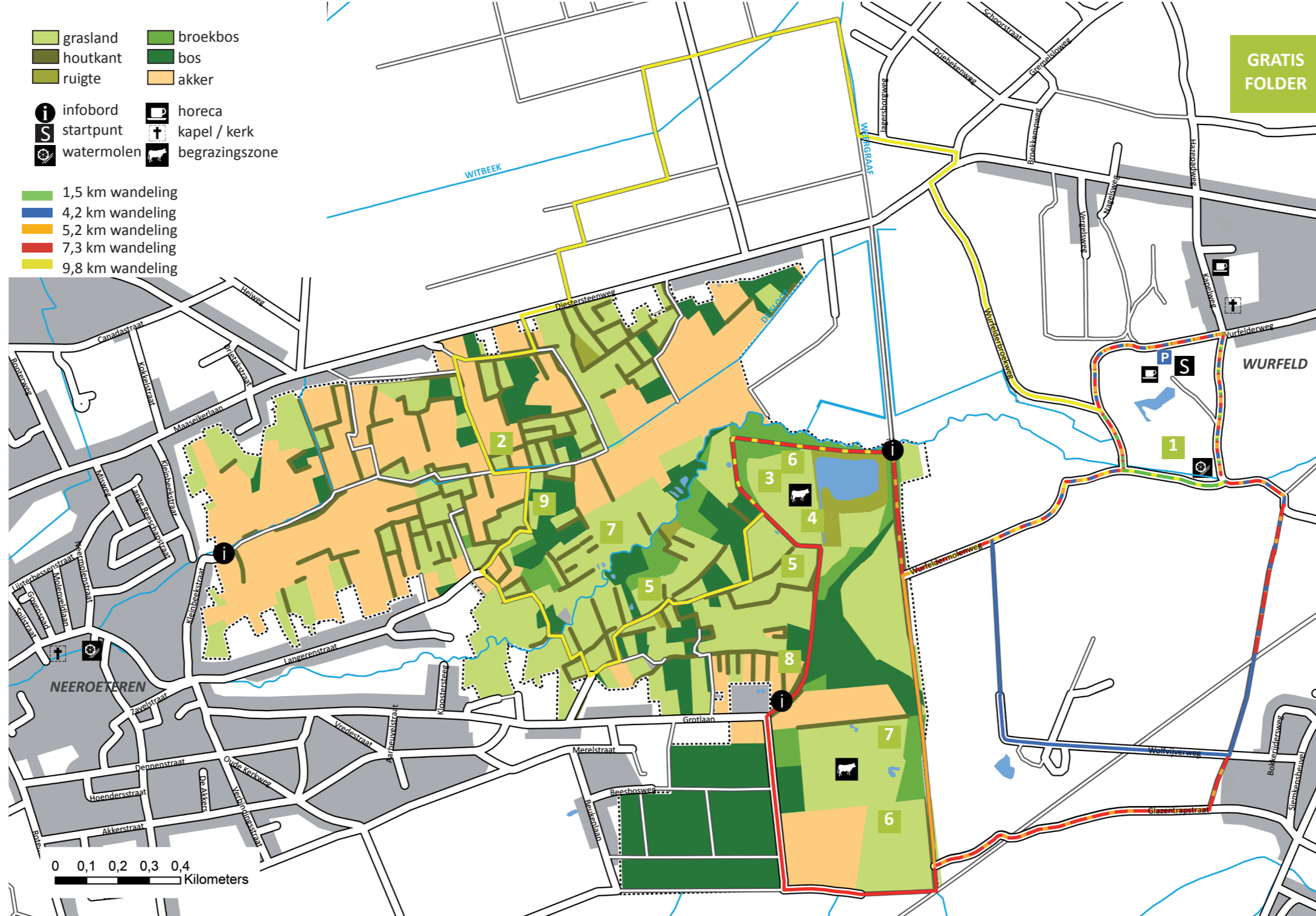
9 Gele kleurenpracht

In het vroege voorjaar, wanneer de bomen nog kaal zijn, kan je met wat geluk de bosanemoon en speenkruid zien. Zij zijn getuigen van de oude geriefhoutbosjes of stonden ooit in of langs een houtkant. In de elzenbroekbossen en de populierenbossen houdt de wielewaal zich thuis. Deze geel-zwarte, schuwe, exotisch ogende vogel, verrast je met zijn helder gezang. Het klinkt als een jodelend oh-fluuo-fih-fioe.

Met de steun van  M A A S E I K

- | | |
|--|---|
|  grasland |  broekbos |
|  houtkant |  bos |
|  ruigte |  akker |
|  infobord |  horeca |
|  startpunt |  kapel / kerk |
|  watermolen |  begrazingszone |

-  1,5 km wandeling
-  4,2 km wandeling
-  5,2 km wandeling
-  7,3 km wandeling
-  9,8 km wandeling



Limburgs Landschap vzw



Tösch-Langeren

Wildernis en cultuur in Grenspark Kempen-Broek



Maaseik

gedreven door natuur